

Az EU madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelvei

*a természet és az
emberek javára
Európában*

Európai Bizottság
Környezetvédelmi Főigazgatóság

Szerző: Kerstin Sundseth, Ecosystems LTD, Brüsszel

Bizottsági kapcsolattartó: Sylvia Barova, Európai Bizottság, B.3. csoport „Natura 2000”, BELGIUM

Grafikai kivitelezés: NatureBureau, Egyesült Királyság www.naturebureau.co.uk

További információ a Natura 2000-ről elérhető a következő oldalon: <http://ec.europa.eu/environment/nature>

***A Europe Direct szolgáltatás az Európai Unióval kapcsolatos kérdéseire
segít Önnek választ találni.***

Ingyenesen hívható telefonszám (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) A legtöbb hívás és a megadott információk ingyenesek (noha egyes mobiltelefon-szolgáltatókon keresztül, telefonfülkéből és hotelekből a számot csak díjfizetés ellenében lehet hívni).

Bővebb tájékoztatást az Európai Unióról az interneten talál (<http://europa.eu>)

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2015

ISBN 978-92-79-45626-8

doi:10.2779/148867

© Európai Unió, 2015

A sokszorosítás a forrás megjelölésével megengedett.

A fényképek szerzői jogi oltalom alatt állnak, a fényképezészet előzetes hozzájárulása nélkül nem használhatók fel.

Printed in Belgium

ÚJRAHASZNOSÍTOTT PAPIRRA NYOMTATVA, AMELY MEGKAPTA AZ EU GRAFIKAI CÉLRA SZÁNT PAPIRRA VONATKOZÓ ÖKOCÍMKÉJÉT
(WWW.ECOLABEL.EU)

TARTALOMJEGYZÉK

4-5 Biológiai sokféleség Európában – gazdag természeti örökség

6-7 Felbecsülhetetlen erőforrás a társadalom számára

8-9 Biológiai sokféleség Európában – veszélyben

10-11 Az EU természetvédelmi jogszabályai – egyedi partnerség

12-13 Hatály és célkitűzés

14-15 A legfontosabb követelmények

16-17 A fajok védelme

18-19 A Natura 2000 hálózat – összehangolt ökológia hálózat

20-21 A területek kijelölése

22-23 A Natura 2000 területek igazgatása

24-25 Natura 2000 – az élő táj része

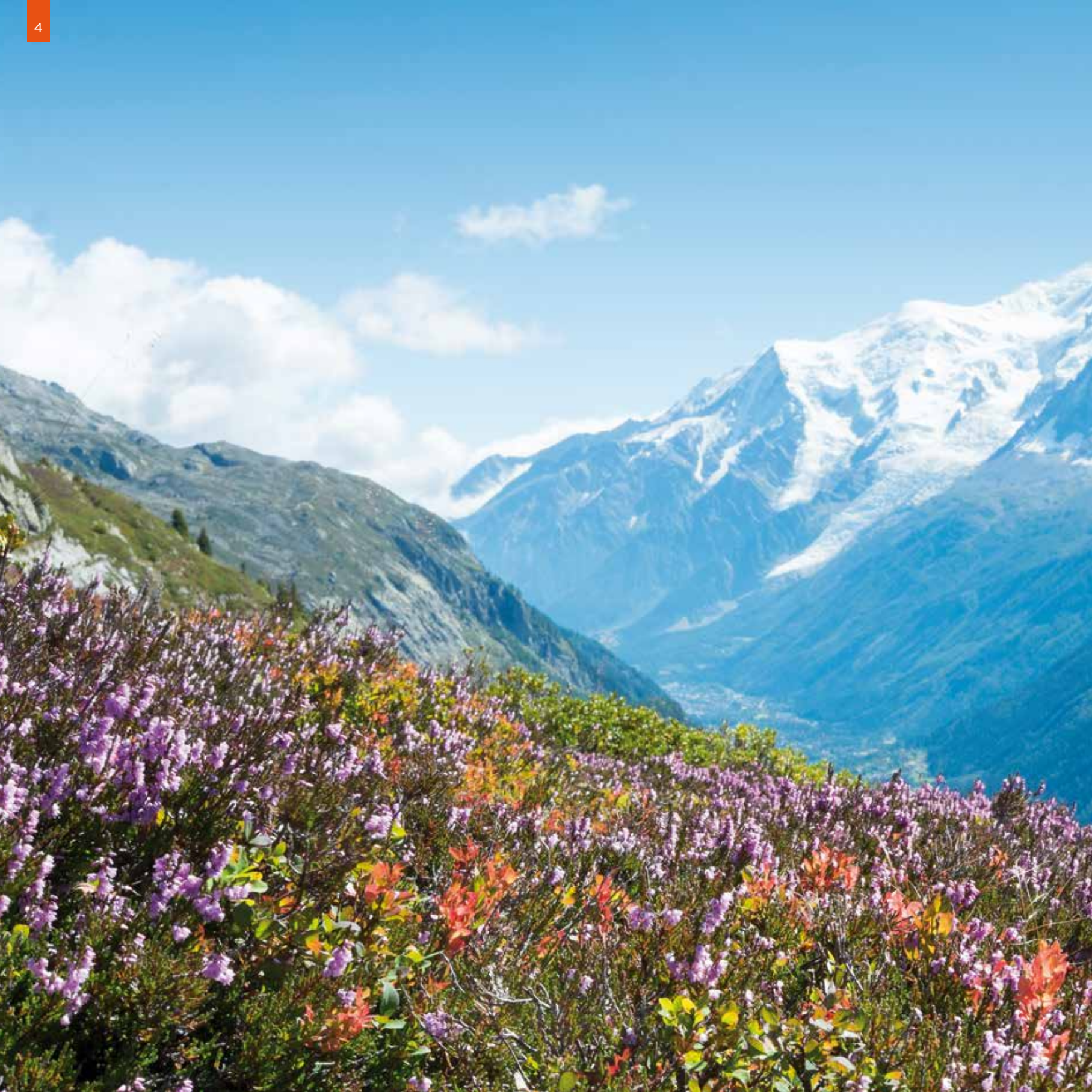
26-27 A fenntartható fejlődés előmozdítása

28-29 Natura 2000 engedélyek új tervekhez és projektekhez

30-31 Befektetés a jövőbe a természet és az emberek javára

32-33 Az előttünk álló kihívások

35 További információ és a fotók tulajdonosai

Biológiai sokféleség Európában – gazdag természeti örökség

Európa bolygónk szárazföldi területének kevesebb mint 5%-át foglalja el. Csekély mérete ellenére is elképesztően gazdag a vadon élő növényvilága, állatvilága, és változatosak a tájai; közülük sok egyedülálló az egész világon.

Az Alpok virágos rétjeitől az Atlanti-óceán partvidékének szélfúttá dűnéin, Közép-Európa bükkösein és az észak végtelen tőzegesein át a Földközi-tenger térségének kristálytisztá vizéig Európa természeti adottságai valóban páratlanok.

Vadvirágos rét a Mont Blanc lejtőin, Franciaország.

Felbecsülhetetlen erőforrás a társadalom számára

E biológiai sokféleség az éghajlatban, továbbá a topográfiai és geológiai viszonyokban fennálló különbségekre, csakúgy mint a régmúltba vezető, földhöz való kötődésünkre vezethető vissza. Kevés hely van a világon, ahol az élőhelyek, a vadvilág és a kulturális tájak ennyire változatos, eltérő és adott helyre jellemző sokfélesége fonódik össze ennyire szorosan ilyen kis területen.

Természeti örökségünk védelme biztosítja, hogy a növény- és állatvilág, valamint az élőhelyek gazdag sokfélesége Európában fennmaradjon a jövő generációi számára is. Mindez gazdaságunk és jólétünk szempontjából is elengedhetetlen.

Az egészséges ökoszisztémák jelentős társadalmi-gazdasági előnyök egész tárházát kínálják, köztük élelmet, tiszta vizet, egészséges talajt, mindemellett számtalan, a természeti erőforrásokat fenntartható módon kiaknázó európai számára elengedhetetlen jövedelemforrást jelentenek.

Dewerstone Wood, Devon, Anglia, Egyesült Királyság. Az egészséges erdők nemcsak a levegő és a talaj minőségét javítják, hanem hatalmas mennyiségű szén-dioxidot kötnek meg, amely az éghajlatváltozás elsődleges kiváltó oka.

Biológiai sokféleség Európában – veszélyben

Európa biológiai sokféleségének védelmében jelentős előrelépés történt az elmúlt 20 évben, de a sokféleség csökkenésének megfékezése érdekében még mindig sokat kell tenni. A fajok kihalásának üteme talán nem annyira gyors, mint más földrészeken, ám az európai állatfajok mintegy 25%-át a kihalás veszélye fenyegeti, és még a gyakori fajok megfelelő élőhelye is folyamatosan zsugorodik.

A földtakaróra vonatkozó legfrissebb uniós jegyzék szerint a városok terjeszkedéséből, az ipari fejlesztésekből és az új infrastruktúrákból eredő mesterséges felszínek gyorsan növekszenek Európában. Ez gyakran értékes természeti területek, különösen vizes élőhelyek és gyepterületek kárára történik, amelyeket már a múltban is nagy veszteségek értek. A fennmaradó élőhelyek egyre inkább elszigetelődnek egymástól, így az EU területének közel egyharmada már nagy vagy közepes mértékben fragmentált.

Újabban az éghajlatváltozás lett a legnagyobb probléma mind az emberek, mind a biológiai sokféleség szempontjából, ugyanígy gondot jelent az őshonos növényeket és állatokat kiszorító invazív fajok folyamatos terjedése is. A természetet veszélyezteti még a szennyezés, a természeti erőforrások nem fenntartható kiaknázása és a földterületek művelésből való kivonása.

A lehetséges következmények rendkívül súlyosak. E folyamatos veszélyek és terhek súlyosan befolyásolják az ökoszisztémák egészségét, sok rendszer többé már nem tudja optimális mértékben és minőségben ellátni feladatait, azaz tiszta levegőt és vizet adni, vagy az áradásokat és eróziót megfékezni.

Az ibériai hiúz, Lynx pardinus, az egyik legvesélyeztetettebb macskaféle a világon. Kihalásának megelőzése érdekében az EU LIFE alapjai által támogatott jelentős erőfeszítésekre kerül sor.

Az EU természetvédelmi jogszabályai – egyedi partnerség

Az emberek szerte Európában komoly aggodalmaiknak adtak hangot a biológiai sokféleség csökkenése miatt. E növekvő aggodalomra válaszul az EU állam- és kormányfői nagyratörő célt fogalmaztak meg, mégpedig a biológiai sokféleség csökkenésének 2020-ra történő megállítását és visszafordítását Európában.

Az EU madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelvei Európa természetvédelmi jogszabályainak sarokkövei. Ezek az irányelvek jelentik az Európa természeti örökségének védelmében valaha vállalt leginkább nagyratörő és legnagyobb léptékű kezdeményezést.

Csíkos delfinek, *Stenella coeruleoalba*, Azori-szigetek, Portugália. A nagy távolságra vándorló fajok, mint a delfinek esetében összehangolt, uniós szintű fellépésre van szükség védelmük érdekében.

Hatály és célkitűzés

Az EU madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelvei együtt lehetővé teszik mind a 28 tagállam számára, hogy egyazon szilárd jogszabályi keret között működjenek együtt az EU legveszélyeztetettebb fajai és élőhelytípusai védelmében, ezek természetes előfordulásának Unióban fellelhető valamennyi területén, függetlenül a politikai és közigazgatási határoktól.

Az 1979-ben elfogadott **madárvédelmi irányelv** célja a vadon élő madarak és legfontosabb élőhelyeik védelme az egész Unióban. A 13 évvel később, 1992-ben elfogadott **élőhelyvédelmi irányelv** nagyon hasonló intézkedéseket vezet be, hatálya azonban a vadon élő állatok és növények 1 000 másik ritka, veszélyeztetett vagy endemikus fajaira terjed ki, ezekre együttesen európai jelentőségű fajokként szokás hivatkozni. Az irányelv elsőként vett védelmébe mintegy 230 ritka élőhelytípust saját jogán.

A két irányelv átfogó célja annak biztosítása, hogy az általuk védett fajok és élőhelyek **kedvező védeltségi helyzetét** fenntartsák vagy helyreállítsák teljes uniós elterjedési területükön. Ezért a további fogyatkozás vagy eltűnés pusztá megfékezésén túlmenően a cél a fajok és élőhelyek kellő rehabilitációjának biztosítása, hogy lehetővé váljon hosszú távú gyarapodásuk.

Vörös gém, Ardea purpurea, La Dombes-tó, Franciaország. A Natura 2000 hálózathoz 19 ország több mint 1 000 területét jelölték ki uniós védelemre.

A legfontosabb követelmények

Az EU madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelvei a tagállamok számára két fő rendelkezéscsoport végrehajtását írják elő:

- ▶ Az első intézkedéscsoport **szigorú védelmi rendszer létrehozását** követeli meg a tagállamoktól valamennyi európai vadon élő madárfaj és az élőhelyvédelmi irányelv IV. mellékletében felsorolt más veszélyeztetett fajok tekintetében, a Natura 2000 területeken belül és kívül.
- ▶ A másik intézkedéscsoport követelményei közé tartozik az **alapvető területek kijelölése** az élőhelyvédelmi irányelv I. és II. mellékletében és a madárvédelmi irányelv I. mellékletében felsorolt fajok és élőhelytípusok védelme, valamint a vándormadarak tekintetében. E kijelölt területek együtt a természeti területek egységes ökológiai hálózatát alkotják, amely az Európai Natura 2000 hálózat néven ismert.

A területek Natura 2000 hálózatba történő kijelölésén kívül, amely tisztán tudományos alapon történik, a két irányelv alapján hozott egyéb intézkedéseknek tekintettel kell lenniük az érintett területek gazdasági, társadalmi és kulturális igényeire, valamint regionális és helyi jellemzőire is.

Annak ellenőrzése érdekében, hogy az intézkedések elérik-e céljukat, a tagállamoknak figyelemmel kell kísérniük az előrehaladást, és hatévente jelentést kell tenniük az Európai Bizottságnak az országukban megtalálható európai jelentőségű fajok és élőhelyek állapotáról. Az Európai Bizottság összesíti az információt, hogy meghatározza az EU-ban megtalálható egyes fajokra és élőhelyekre vonatkozó általános tendenciát, valamint hogy elérték-e a kedvező védeltségi helyzetet, vagy jó úton haladnak-e annak irányában.

Kecskebéka, Rana esculenta. Az élőhelyvédelmi irányelv értelmében a fajokat figyelemmel kell kísérni annak biztosítására, hogy hasznosításuk összeegyeztethető legyen kedvező védeltségi állapotuk fenntartásával.

A fajok védelme

A madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv első rendelkezéscsoportja az egyes fajok teljes uniós elterjedési területükön, azaz mind a Natura 2000 területeken belül, mind azokon kívül megvalósított védelmére vonatkozik. A fajok védelmével kapcsolatos rendelkezések valamennyi, az EU-ban a természetben előforduló vadon élő madárfajra, valamint az élőhelyvédelmi irányelv IV. mellékletében felsorolt más fajokra irányulnak.

Lényegében megkövetelik a tagállamoktól, hogy tiltsák be a következőket:

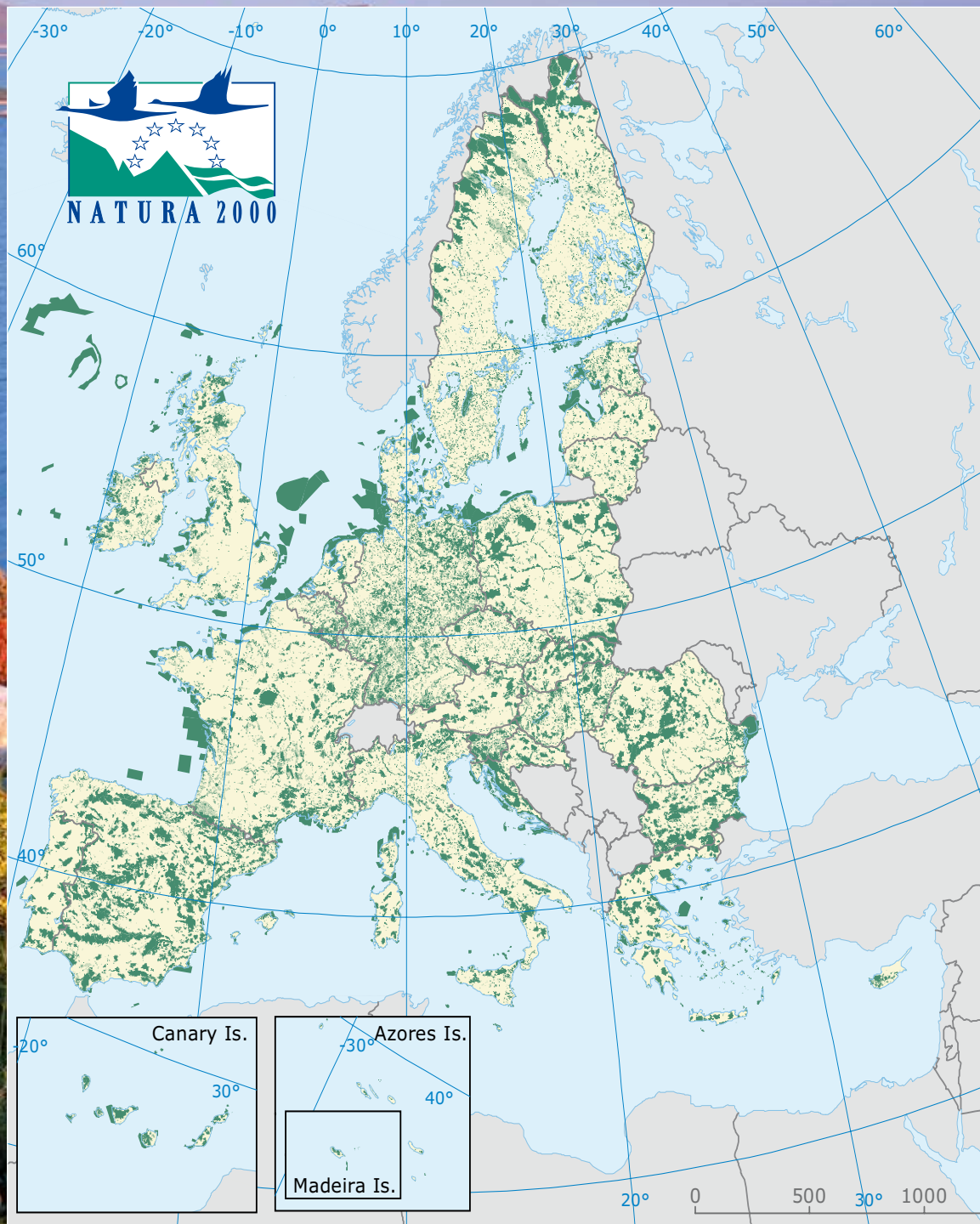
- ▶ a szándékos befogásnak vagy a vadon befogott példányok leölésének bármely formája;
- ▶ e fajok szándékos zavarása, különösen párzás, utódnevelés, áttelelés és vándorlás idején;
- ▶ a párzási, költő- vagy pihenőhelyek károsítása vagy elpusztítása;
- ▶ a fészkek vagy tojások szándékos elpusztítása, védett növényfajok vadon élő példányainak szándékos letépése, begyűjtése, levágása, gyökerestől való kiszedése vagy elpusztítása;
- ▶ minden olyan nem szelektív befogási vagy leölési módszer használata, amely az érintett fajok populációinak helyi eltűnéséhez vagy komoly megzavarásához vezethet; és
- ▶ a vadon befogott példányok tartása, szállítása és eladása.

Bizonyos körülmények között (például a termést, állatállományt, erdőt, halastavat, vizeket érintő súlyos károk megelőzése céljából) e rendelkezésektől el lehet térni, feltéve, hogy nincs más kielégítő megoldás, és az eltérés következményei nem összeegyeztethetetlenek az irányelvek átfogó céljaival.

A madárvédelmi irányelv II. mellékletében felsorolt egyes madárfajok kivételesen vadászhatók, de a vadászat során be kell tartani bizonyos szabályokat. Emellett az élőhelyvédelmi irányelv V. mellékletében felsorolt fajok vadon történő begyűjtése, valamint hasznosítása igazgatási rendszabályok hatálya alá vonható.

A tagállamoknak különleges természetmegőrzési területeket kell kijelölniük a kúpos foka, Halichoerus grypus tekintetében, amely e területeken kívül igazgatási rendszabályok hatálya alá vonható kedvező védeltségi helyzetének biztosítása érdekében

A Natura 2000 hálózat – összehangolt ökológia hálózat

Mindkét természetvédelmi irányelv középpontjában a természetmegőrzési területek egész Európára kiterjedő ökológiai hálózatának, az úgynevezett Natura 2000 hálózatnak a létrehozása áll. Mind a 28 tagállam kijelölt Natura 2000 területeket, hogy elősegítsék a területükön megtalálható ritka élőhelyek és fajok védelmét.

A hálózat eddig több mint 27 000 területet foglal magában. Összességében jelentős területet ölel fel: Európa szárazföldi területének majdnem egyötödét, és a környező tengerek jelentős részét is. Ezáltal a természetmegőrzési területek legnagyobb összehangolt hálózata világszerte.

A területek kijelölése

A Natura 2000 hálózat területeit tudományos alapon választják ki, annak biztosítására, hogy az EU-ban a legmegfelelőbb területeket védjék az uniós jelentőségű fajok és élőhelyek szempontjából.

Az élőhelyvédelmi irányelv értelmében mindegyik tagállam először meghatározza és védelemre javasolja a területén megtalálható ilyen fajok és élőhelyek szempontjából jelentős helyszíneket. Az Európai Bizottság ekkor a tagállamok, az Európai Környezetvédelmi Ügynökség és szakértők segítségével kiválasztja a közösségi jelentőségűnek ítélt területeket. Ha a nemzeti lista hiányosnak bizonyul, a Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy javasoljanak további területeket a hálózat kibővítése érdekében.

A kiválasztást követően a **közösségi jelentőségű természeti területek** a Natura 2000 hálózat részét képezik. A tagállamoknak ezután legfeljebb hat év áll rendelkezésükre, hogy ezeket **különleges természetmegőrzési területeknek** jelöljék ki és bevezessék a szükséges igazgatási rendszabályokat, hogy fenntartsák vagy helyreállítsák az ott megtalálható fajok és élőhelyek jó állapotát.

A területek kiválasztása némiképp eltér a madárvédelmi irányelv szerint: a területeket a tagállamok osztályozzák, és értékelést követően azokat közvetlenül felveszik a Natura 2000 hálózatba.

A közösségi jelentőségű természeti területek kiválasztására kilenc bioföldrajzi régió szintjén kerül sor: e régiók mindegyikét sajátos vegetáció, illetve éghajlati, topográfiai és földrajzi viszonyok jellemzik, ennek alapján könnyebb garantálni a hálózat mint egész ökológiai egységességét

Nagy goda, Limosa limosa, Hollandia. Régen gyakori faj volt, ám az állomány a mezőgazdasági gyakorlatok változásának betudhatóan jelentősen csökkent az elmúlt 20 évben.

A Natura 2000 területek igazgatása

A Natura 2000 területek mindegyikén:

- ▶ a terület kijelölésénél figyelembe vett fajokat nagymértékben zavaró vagy az ilyen élőhelyek romlásához vezető, **károsító tevékenységeket kerülni kell**; emellett
- ▶ szükség esetén **pozitív természetvédelmi intézkedéseket kell hozni** a területen megtalálható élőhelyek és fajok fenntartásának és rehabilitációjának érdekében, figyelembe véve az érintett terület gazdasági, társadalmi és kulturális igényeit, valamint regionális és helyi jellemzőit.

Az egyes Natura 2000 területek tekintetében természetvédelmi célkitűzéseket és intézkedéseket kell megállapítani az ott megtalálható, uniós jelentőségű fajok és élőhelyek ökológiai igényeivel összefüggésben. Ezek határozzák meg azt az igazgatási formát, amelyre a terület jó védeltségi helyzetének fenntartásához és helyreállításához szükség van.

Jóllehet nem kötelezően, az élőhelyvédelmi irányelv erőteljesen ajánlja a Natura 2000 **igazgatási tervek** alkalmazását a célok és az intézkedések nyilvános és átlátható meghatározásának eszközeként. E tervek hasznosak az érdekelték és érdekcsoportok közötti, a terület hosszú távú igazgatásának megoldásaival kapcsolatos, konszenzuson alapuló álláspont kialakítása szempontjából, valamint segítenek abban, hogy a végeredményt mindenki magáénak érezze és azért felelősséget vállaljon.

Önkéntes felügyelők beszélgetnek helyi gazdákkal, Somerset, Egyesült Királyság. Az érdekeltekkel folytatott párbeszéd és az érdekeltek bevonása alapvető a Natura 2000 hálózat sikere szempontjából.

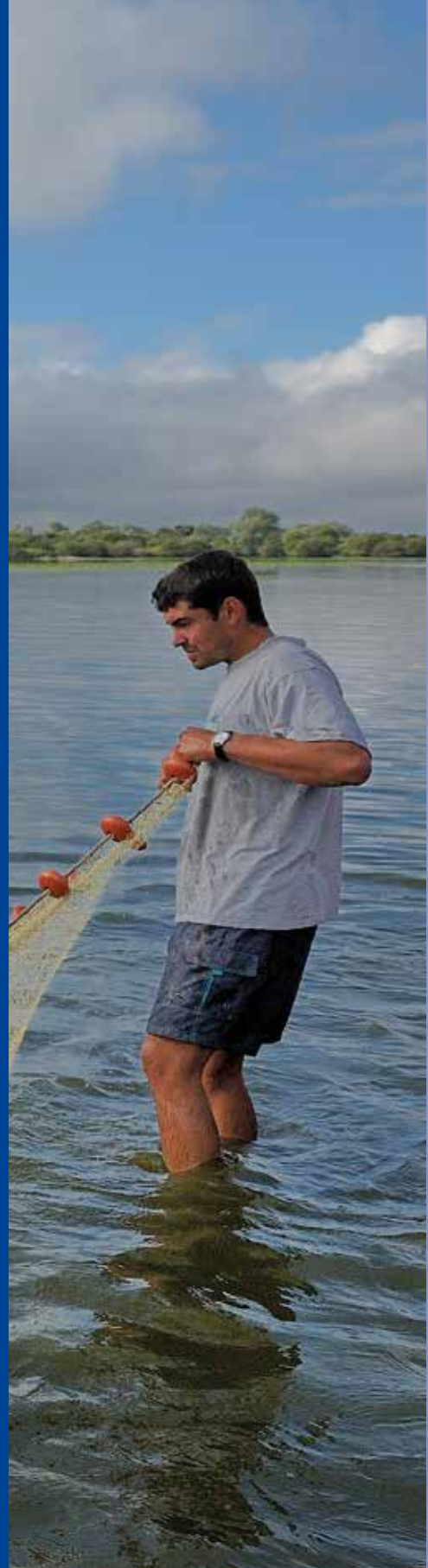

Natura 2000 – az élő táj része

Jóllehet a hálózat szigorúan védett természetvédelmi területeket foglal magában, a Natura 2000 hálózat jóval tágabb megközelítést alkalmaz a védett területek megőrzésére és fenntartható hasznosítására, amely megközelítés a természet ellen dolgozó emberek helyett nagymértékben a természetben dolgozó emberekre összpontosít. Mivel mindegyik terület egyedülálló, fontos hangsúlyt fektetni a helyi igazgatási kérdésekre adott helyi válaszok megtalálására, szoros együttműködésben a földtulajdonosokkal, érdekeltekkel és minden más érintettel.

Az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv korszerű, rugalmas és inkluzív megközelítést alkalmaz a területek védelmére, amely megközelítés elismeri, hogy az ember a természet szerves része, és a kettő leginkább egymás partnereként tud együttműködni. Ezen az alapon mindenki szerepet kap a Natura 2000 sikeressé tételében, legyen bár hatóság, magán földtulajdonos és földhasználó, fejlesztő, természetvédelmi nem kormányzati szervezet, tudományos szakértő, helyi közösség vagy a lakosság tagja.

Gyakorlati szempontból hasznos a partnerségek kialakítása és az emberek összefogása. Végül is a Natura 2000 területek többségén már jelen van az aktív földhasználat valamely formája, e területek a tágabb vidék elválaszthatatlan részét képezik. Sok terület éppen eddigi igazgatásának módja miatt értékes a természet számára, és fontos lesz biztosítani e tevékenységek megfelelő jövőbeni fenntartását.

A fenntartható fejlődés előmozdítása

A madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv támogatja a fenntartható fejlődés és az integrált igazgatás elvét.

Nem az a cél, hogy a Natura 2000 területekről kiszorítsák a társadalmi-gazdasági tevékenységeket, hanem hogy ezeket oly módon végezhessek, amely egyúttal védi és segíti az ott megtalálható értékes fajokat és élőhelyeket, és fenntartja a természetes ökoszisztémák egészségét a társadalom egészének javára.

Mezőgazdasági terület juhokkal, legelővel és sövénykerítéssel a dorseti Melpash-ben, Anglia, Egyesült Királyság

Natura 2000 engedélyek új tervekhez és projektekhez

A Natura 2000 területeken, illetve környezetükben zajló új fejlesztéseket illetően az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke engedélyezési eljárást határoz meg azon tervek vagy projektek vonatkozásában, amelyek akár önmagukban, akár más tervek vagy projektek részeként jelentős hatást gyakorolhatnak egy vagy több területre.

Ez a közös, egész Unióra kiterjedő rendszer egyenlő feltételeket biztosít a fejlesztők számára, és biztosítja, hogy egyes tagállamok ne kerüljenek előnyösebb versenyhelyzetbe azoknál, amelyek szigorúbb környezetvédelmi normákkal rendelkeznek. A rendszer annak megelőzésére is szolgál, hogy a valamely ország által a biológiai sokféleség védelmében tett erőfeszítéseket ne hatástalanítsák a máshol végzett ellenőrizetlen fejlesztések.

A potenciálisan környezetkárosító projekteket megfelelő vizsgálatnak kell alávetni a területen megtalálható, uniós jelentőségű fajokra és élőhelyekre gyakorolt potenciális hatások jellegének és mértékének meghatározása érdekében. Ezt követően az illetékes nemzeti hatóság feladata annak eldöntése, hogy a tervet vagy projektet jóváhagyja-e vagy sem. Ezt csak azt követően teheti meg, hogy meggyőződött arról, az adott terület integritása nem sérül. Inkább a hatások hiányát kell bizonyítani, és nem azok meglétét.

Egyes tervek vagy projektek esetében azonban kivételt lehet tenni, ha azok elsődlegesen fontos közösségi érdekből szükségesnek bizonyulnak, nincs más megoldás és minden szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesznek a Natura 2000 hálózat általános egységességének megóvása érdekében.

Befektetés a jövőbe a természet és az emberek javára

A teljes körűen működő Natura 2000 hálózat ösztönzi értékes természeti tőkénk koherens és erőforrás-hatékony hasznosítását, továbbá fenntarthatóbb és inkluzív növekedéssel jellemzett gazdaságot mozdít elő. Emellett integráltabb és összefogottabb fejlesztési politikát eredményezhet, amelynek keretében egyesítik az egészséges ökoszisztémákon alapuló, egymást kiegészítő gazdasági tevékenységeket.

Ennek eléréséhez azonban jelentős pénzügyi befektetésekre van szükség, jelenleg ezek nagysága évi 5,8 milliárd euróra becsülhető. Jóllehet a Natura 2000 finanszírozásával kapcsolatos felelősség a tagállamokat terheli, az élőhelyvédelmi irányelv elismeri az uniós szintű finanszírozás szükségességét, és a szükséges természetvédelmi intézkedések végrehajtását kifejezetten az uniós társfinanszírozáshoz kapcsolja.

1992 óta az EU LIFE alapja 1,2 milliárd euróval járult hozzá szerte Európában a Natura 2000 területek igazgatásával és rehabilitációjával kapcsolatos demonstrációs és bevált gyakorlatokra irányuló projektekhez. Más fontos, a mezőgazdasággal és vidékfejlesztéssel, tengerüggyel és halászzattal, valamint regionális fejlesztéssel foglalkozó uniós alapok jelentős befektetési lehetőségeket kínálnak a Natura 2000-rel összefüggésben, ami segít annak biztosításában, hogy a hálózat betöltse szerepét Európa különböző részei társadalmi-gazdasági szerkezetének és regionális jellemzőinek fenntartásában.

E befektetések nemcsak jelentősek, hanem gazdasági szempontból ésszerűek is. Európa zöld infrastruktúrájának motorjaként a Natura 2000 az egészséges ökoszisztémák jelentős gyűjtőterületeként működik, amely változatos ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújt a társadalom számára, évi 200–300 milliárd euró becsült értékben.

A becslések szerint a Natura 2000 területeken a látogatási napok száma évente 1,2–2,2 milliárdra tehető, ez éves szinten 5–9 milliárd euró értékű rekreációs hasznot hoz

Az előttünk álló kihívások

Az EU élőhelyvédelmi és madárvédelmi irányelvei egyértelműen igazolták, hogy óriási értéktöbbletet adnak a társadalom számára, mivel számtalan előnyt biztosítanak mind a természet, mind az emberek javára. A mai napig az EU biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiájának középpontjában állnak. A napjainkig elért jelentős haladás ellenére ugyanakkor még mindig sok a tennivaló az uniós tagállamok által megállapított, az Európában a biológiai sokféleség csökkenésének 2020-ra történő megállításával és visszafordításával kapcsolatos nagyratörő célkitűzés eléréséhez.

Az EU biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiájában is megfogalmazott, jövőbeni legfontosabb kihívások elsősorban az EU madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelveinek teljes körű végrehajtása körül összpontosulnak. Ez a hálózat kiegészítését jelenti, különösen a nyílt tengeri környezetben, biztosítva egyúttal a Natura 2000 területek megfelelő védelmét, igazgatását és finanszírozását, fokozva az érdekelték tudatosságát és bevonását, garantálva a jobb végrehajtást, és javítva az európai jelentőségű élőhelyek és fajok figyelemmel kísérését.

Emellett lényeges lesz az erőfeszítések növelése, valamint a fajok és élőhelyek védelmével és igazgatásával kapcsolatos követelmények integrálása a tágabb föld- és vízhasználati politikákba, mind a Natura 2000 keretein belül, mind azon kívül.

Ugyanakkor az EU madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelvei már most is gyümölcsözők. Amellett, hogy csökkent a legfontosabb élőhelyek nagyléptékű romlása, számos faj esetében a rehabilitáció jelei észlelhetők. Jelentősen növekedtek a védettségi igényekkel kapcsolatos ismereteink is, ami jobb és célzottabb védelmi intézkedéseket eredményez, ezek pedig nagyobb uniós támogatásban részesülnek.

Az irányelvek másik sikere, hogy összefogta az embereket egy közös cél érdekében. Egyértelmű, hogy a biológiai sokféleség helyreállításához a mi segítségünkre van szükség, és ha ez sikerül, a fizetség a sokszorosa lesz az egészséges környezet által a társadalom számára biztosított többszörös haszon révén.

A Natura 2000-be történő befektetés nemcsak segít a biológiai sokféleséggel kapcsolatos uniós célkitűzések elérésében, hanem hozzájárul az Európa 2020 stratégiában megfogalmazott, fenntartható fejlődéssel kapcsolatos tágabb célkitűzésekhez is

Tudjon meg többet az élőhelyvédelmi irányelv eredményeiről ebben a kapcsolódó füzetben.

További tudnivalók a Natura 2000-ről és az uniós biológiai sokféleségről

- Tájékoztató – A Natura 2000 gazdasági előnyei (8 oldal, 2013)
- *The Habitats Directive – celebrating 20 years of protecting biodiversity in Europe* (Az élőhelyvédelmi irányelv – 20 év az európai biológiai sokféleség védelmében) (52 oldal, 2012)
- *EU Biodiversity Strategy to 2020* (Az EU biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiája 2020-ig) (28 oldal, 2011)
- *Investing in Natura 2000 – for nature and people* (Befektetés a Natura 2000-be – a természet és az emberek javára) (24 oldal, 2013)
- *Building a Green Infrastructure for Europe* (Zöld infrastruktúra kiépítése Európa számára) (24 oldal, 2013)
- *Invasive Alien Species – a European Union response* (Invazív idegen fajok – az Európai Unió válaszlépései) (24 oldal, 2014)

Valamennyi elérhető a Környezetvédelmi Főigazgatóság természettel és biológiai sokféleséggel foglalkozó honlapján:
http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm

Más hasznos hivatkozások

- A Natura 2000 díj odaítélési rendszere http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/awards/index_en.htm
- Az EU LIFE programja <http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>
- A Natura 2000 megjelenítő <http://natura2000.eea.europa.eu>

A fotók tulajdonosai:

Első borító: Puffins, *Fratercula arctica*, on Farne Islands, Scotland, UK © Hans Christoph Kappel/naturepl.com

4. oldal: Wildflower meadow on the slopes of Mont Blanc, France © Nando Machado Photography/iStock

5. oldal balról jobbra: Mediterranean sea © iStock; Beech forest, Hessen, Germany © Christian Mueringer/iStock; Kemer bog, Latvia © Ludmila Smite/iStock; Sand dunes, Waddensea, Netherlands © iStock.

6–7. oldal: Dewerstone Wood, Devon, England, UK © Ross Hoddinott/2020VISION

8–9. oldal: Wild Iberian lynx, *Lynx pardinus*, Sierra de Andujar Natural Park, Andalucia, Spain © Oriol Alamany/naturepl.com

10–11. oldal: Striped dolphins, *Stenella coeruleoalba*, Azores, Portugal © Doug Perrine/naturepl.com

11. oldal balról jobbra: Schreiber's lizard, *Lacerta schreiberi*, Geres National Park, Portugal © Luis Quinta/naturepl.com; Gannets *Morus bassanus*, County Down, Republic of Ireland © Robert Thompson/naturepl.com; Marsh fritillary butterfly, *Euphydryas aurinia* © Jim Asher; Snowdrops, *Galanthus nivalis* © Ernie Janes/naturepl.com; Great Capricorn beetle, *Cerambyx cerdo* © J. Hlasek

12–13. oldal: Purple heron, *Ardea purpurea*, catching small fish, La Dombes Lake Area, France © David Pattyn/naturepl.com

14–15. oldal: The edible frog, *Rana esculenta* © Stefan Huwiler/naturepl.com

16–17. oldal: Atlantic grey seal, *Halichoerus grypus*. Member States are required to apply a strict species protection regime across the EU for this species © Alex Mustard/naturepl.com

18–19. oldal: Species-rich Mediterranean scrub, Kornati NP, Croatia © Wild Wonders of Europe/Popp-Hackner/naturepl.com

19. oldal balról jobbra: Black-veined white butterfly, *Aporia crataegi*, feeding on Viper's bugloss, *Echium vulgare*, Lagadin region, Lake Ohrid, Galicica © David Maitland/naturepl.com; Farmland with sheep, grass fields and hedgerows at Melplash, Dorset, England, UK © Colin Varndell/naturepl.com; Riisitunturi National Park, Finland © Wild Wonders of Europe/Zacek/naturepl.com; Danube sturgeon, *Acipenser gueldenstaedti* © Frei/ARCO/naturepl.com

20–21. oldal: Black-tailed godwit © Paul Hobson/naturepl.com

22–23. oldal: Voluntary wardens talking to local farmers, Somerset, UK © Nick Turner/naturepl.com

24–25. oldal: Party of fishermen using seine nets, Lac de Grandlieu, Passay, Loire Atlantique, France © Loic Poidevin/naturepl.com

26–27. oldal: Farmland with sheep, grass fields and hedgerows at Melplash, Dorset, England, UK © Colin Varndell/naturepl.com

27. oldal balról jobbra: Danube delta rewilding area, Romania © Magnus Lundgren/naturepl.com; Piles of wood timber trunks lumber yard, Germany © CreativeNature_nl www.gettyimages.com; Lakenheath Fen RSPB Reserve, Suffolk © Terry Whittaker/naturepl.com

28–29. oldal: European Roller, *Coracias garrulus*, Romania © Stefan Widstrand/naturepl.com

30–31. oldal: Looking out over mountains from summit, Queyras, France © Pascal Tordeux/naturepl.com

32–33. oldal: Footpath stile over dry stone wall, overlooking Lake Windermere, Lake District, Cumbria, England © Adam Burton/naturepl.com

34. oldal: Whooper swans, *Cygnus cygnus*, group in flight at dusk, Lancashire, UK © Ben Hall/naturepl.com

Énekes hattyúk, *Cygnus cygnus*, csoportos repülés alkonyatkor, Lancashire, Egyesült Királyság

